

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ilmailulain (864/2014) 158 §:n 5 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 965/2018,
muutetaan 2 §:n 27 kohta, 6 luvun otsikko, 113 §:n 2 momentti, 146 §:n 14 kohta ja 158 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 27 kohta ja 146 §:n 14 kohta laissa 1327/2021 sekä 113 §:n 2 momentti ja 158 §:n 4 momentti laissa 965/2018, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 534/2020 ja 1327/2021, uusi 28—30 kohta, lakiin uusi 11 d ja 11 e §, 88 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 965/2018, uusi 4—6 momentti, lakiin uusi 108 a, 115 a ja 116 a §, 146 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1327/2021, uusi 15—17 kohta ja lakiin uusi 158 a—158 d §, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

27) *ilmaliikenteen hallintaa koskevalla täytäntöönpanoasetuksella* ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmaliikenteen hallintaverkon toimintojen palveluntarjoajia koskevista yhteisistä vaatimuksista ja näiden palveluntarjoajien valvonnasta, asetuksen (EY) N:o 482/2008 sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 1034/2011, (EU) N:o 1035/2011 ja (EU) 2016/1377 kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 677/2011 muuttamisesta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2017/373, sellaisena kuin se on muutettuna komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2020/469;

28) *U-space-täytäntöönpanoasetuksella* U-spacen sääntelykehyksestä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2021/664;

29) *U-space-palveluntarjoajalla* oikeushenkilöä, joka on U-space-täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti sertifioitu tarjoamaan mainitun asetuksen 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuja *U-space-palveluita* 1 alakohdassa tarkoitettussa *U-space-ilmatilassa*;

30) *U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa U-space-täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettua yhteistä tietopalvelua U-space-ilmatilassa.

11 d §

U-space-ilmatila

Liikenne- ja viestintävirasto voi määräyksellä perustaa enintään kolmeksi vuodeksi U-space-ilmatilan, jossa miehittämättömillä ilma-alusjärjestelmillä voidaan harjoittaa toimintaa ainoastaan U-space-palvelujen tukemana.

11 e §

UAS-ilmatilavyöhykkeitä koskevan tiedon asettaminen saataville

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa UAS-ilmatilavyöhykkeitä ja U-space-ilmatiloja koskevan tiedon asettamisesta saataville yleisesti käytettävässä yhtenäisessä digitaalimuodossa. Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa tehtävän itse tai hankkia palvelun yksityiseltä tai julkiselta palveluntarjoajalta. Tehtävän siirtämisessä ja sen hoitamisessa noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain 210, 212, 213 ja 215 §:ää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun palveluntarjoajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan mainitussa momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6 luku

Lupa ilmailutoimintaan eräissä tapauksissa

88 §

Lentopaikan käytön kieltäminen ja rajoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää lentopaikan käytön tai rajoittaa sitä aluevalvonnan, rajaturvallisuuden, maanpuolustuksen, poliisitoiminnan, pelastustehtävien tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi välttämättömästä syystä enintään neljän viikon ajaksi.

Lentopaikan pitäjä voi sotilasviranomaisen esityksestä kieltää lentopaikan käytön tai rajoittaa sitä aluevalvonnan tai maanpuolustuksen ylläpitämiseksi välttämättömästä syystä enintään seitsemän vuorokauden ajaksi. Lentopaikan pitäjän on viipymättä ilmoitettava kiellosta tai rajoituksesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Sotilasviranomainen voi asettaa lentopaikalle, jonka käyttö on aluevalvonnan tai maanpuolustuksen ylläpitämiseksi kielletty tai sen käyttöä on näistä syistä rajoitettu, fyysisen esteen. Tällaista estettä asetettaessa on huomioitava siviili-ilmailun turvallisuus.

10 luku

Ilmatilan ja ilmaliikenteen hallinta sekä lennonvarmistuspalvelut

108 a §

U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoaminen

Valtioneuvosto voi nimetä U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoajan, joka tarjoaa yhteisiä tietopalveluja yksinoikeudella yhdessä tai useammassa 11 d §:n mukaisesti perustetussa U-space-ilmatilassa. Ennen yhteisen tietopalvelun tarjoajan nimeämistä on kuultava sisäministeriötä ja puolustusministeriötä. Jos yhteisen tietopalvelun tarjoaja nimetään yksinoikeudella, U-space-

täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitetut tiedot asetetaan yksinoikeudella toimivan yhteisen tietopalvelun tarjoajan saataville, ja tämän on annettava ne mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa U-space-ilmatilan yhteisen tietopalvelun osana U-space-täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklan 1—3 kohdassa tarkoitettujen tietojen asettamisesta saataville, jos U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoajaa ei nimetä 1 momentin mukaan yksinoikeudella. Liikenne- ja viestintävirasto voi hoitaa tehtävän itse tai hankkia palvelun yksityiseltä tai julkiselta palveluntarjoajalta. Tehtävän siirtämisessä ja sen hoitamisessa noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain 210, 212, 213 ja 215 §:ää.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun palveluntarjoajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan mainitussa momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

113 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirja, kelpoisuustodistus, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Lennontiedottajalla on oltava:

1) Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja tai vastaava lupa, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekemänsä vaikutusarvioinnin pohjalta muuntaa yksikkökohtaisen koulutuksen jälkeen suomalaiseksi, sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, joka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

3) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

115 a §

U-spacen käyttäjien tiedonsaanti

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä siitä, mitä liikennedataa, reaaliaikaista tai tallennettua, U-space-palveluntarjoajien, yksinoikeudella toimivien yhteisen tietopalvelun tarjoajien ja ilmaliikennepalvelujen tarjoajien on asetettava luvan saaneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden saataville U-space-täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan b alakohdan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä yhteisten tietojen käyttäjien tiedonsaantitasosta ja tietojen asettamisesta saataville U-space-täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan c kohdan mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräyksiä tiedoista, jotka yhteisen tietopalvelun tarjoajan ja U-space-palveluntarjoajan on asetettava saataville sen varmistamiseksi, että U-space-palvelujen tarjoaminen edistää ilma-alusten turvallista käyttöä.

116 a §

S-moodikoodien rekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää rekisteriä toisiotutkavastaimien s-moodikoodeista. Rekisterin tarkoituksena on varmistaa koodien tarkoituksenmukainen jakaminen siten, että lennonvarmistuksen tutkajärjestelmälle ei aiheudu häiriöitä.

S-moodikoodien rekisteriin on merkittävä ilma-aluksesta, ajoneuvosta tai laitteesta seuraavat tiedot:

- 1) omistajan ja käyttäjän nimi ja yhteystiedot;
- 2) toisiotutkavastaimen tunnistuskoodi, joka on koodattu Liikenne- ja viestintäviraston edellyttämällä Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettun standardin mukaisella protokollalla;
- 3) mahdollinen rekisteritunnus tai vastaava tunnistus.

S-moodikoodien rekisteriin saa myös merkitä ilma-aluksen muut kansainvälisten standardien ja käytäntöjen mukaiset tiedot.

Ilma-aluksen, ajoneuvon tai laitteen omistajan tai käyttäjän on ilmoitettava rekisterin pitäjälle tässä pykälässä tarkoitettut sellaiset tiedot ja niiden muutokset, joita ei ole ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin sekä liitettävä ilmoitukseen tietojen yksilöimiseksi ja todentamiseksi riittävä selvitys.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot toisiotutkavastaimesta on poistettu rekisteristä ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän pyynnöstä. Muilta osin rekisteriin talletettujen henkilötietojen säilyttämisen ja poistamisen tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein niiden säilyttämisestä.

S-moodikoodien rekisteristä saa luovuttaa tietoja vain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamiseksi.

146 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan tai ilmoituksenvaraiseen toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 147—149 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

-
- 14) 158 §:ssä tarkoitetun lentoesteluvan haltija;
 - 15) U-space-palveluntarjoaja;
 - 16) yhteisen tietopalvelun tarjoaja;
 - 17) palveluntarjoaja, joka tarjoaa lentopaikkoihin liittyvistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 139/2014 2 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettua asematasovalvontapalvelua.

158 §

Lentoesteet

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) esteiden rakenteesta;
 - 2) esteiden merkitsemisestä;
 - 3) 2 momentissa tarkoitetun esteen vapauttamisesta luvanvaraisuudesta, jos esteellä ei ole vaikutusta lentopaikkojen esterajoituspintoihin eikä lentomenetelmiin tai joka sijaitsee olemassa olevan esteen välittömässä läheisyydessä;
 - 4) 1—3 kohdassa tarkoitettuja vastaavista teknisluonteisista seikoista.
-

158 a §

Lentoesteluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 158 §:n 2 momentissa tarkoitetun lentoesteluvan. Lupaa voi hakea laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin omistaja, haltija tai ylläpitäjä. Liikenne- ja viestintäviraston on ennen luvan myöntämistä selvitettävä lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle. Liikenne- ja viestintäviraston on selvityksen tueksi pyydettävä lausunto ilmaliikennepalveluntarjoajilta, lentopaikan pitäjiltä, lentomenetelmien suunnittelijoilta, niiltä viranomaisilta, joiden toimintaan haetulla esteellä voisi olla vaikutusta ja muilta asianosaisilta. Merialueelle sijoitettavan tuulivoimalan osalta lausuntoa on pyydettävä Rajavartiolaitolukselta.

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä lentoestelupa, jos lentoturvallisuus ei vaarannu ja jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeutta lentoliikenteen sujuvuutta.

158 b §

Lentoesterekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto pitää lentoesterekisteriä.

Rekisteriin merkitään lentoesteluvan haltijan nimi ja yhteystiedot sekä lentoestettä koskevat tekniset tiedot. Lentoesteluvan haltijan on ilmoitettava estettä ja yhteystietojaan koskevat muutokset viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle tai sen nimeämälle taholle.

Jollei kansainvälisestä velvoitteesta tai laista muuta johdu, rekisteriin merkityt tiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua lentoesteen poistamisesta.

158 c §

Julkisen hallintotehtävän siirtäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia lentoesterekisterinpidon sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä. Palveluntarjoaja luovuttaa lentoesterekisteritiedot Liikenne- ja viestintävirastolle teknisen rajapinnan kautta.

Tehtävän siirtämisessä ja sen hoitamisessa noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain 210, 212, 213 ja 215 §:ää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun palveluntarjoajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan mainitussa momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

158 d §

Tiedon luovuttaminen lentoesterekisteristä

Mitä liikenteen palveluista annetun lain 28 luvussa säädetään liikenneasioiden rekisterin tietojen luovuttamisesta sekä paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) paikkatiedon julkaisemisesta, sovelletaan myös lentoesterekisteritietojen luovuttamiseen.

Lentoesterekisterin pitäjän on huolehdittava siitä, että lentoesteitä koskevat tekniset tiedot ovat saatavissa avoimen teknisen rajapinnan kautta koneluettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi. Tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että niistä ei pysty tunnistamaan yksittäisiä henkilöitä eikä käy ilmi salassa pidettäviä tietoja.

Tämä laki tulee voimaan 20 päivänä helmikuuta 2023. Sen 158 ja 158 a—158 d § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä lokakuuta 2023.

Helsingissä 16.2.2023

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka